

Інтернет Ресурси в системі дистанційного навчання

Стаття присвячена використанню інтернет-ресурсів на базі вивчення іноземної мови засобами дистанційного навчання.

The article is devoted to the use of Internet resources for studying foreign languages by means of e-learning.

Сьогодні інформатизація суспільства захоплює прискореними темпами все більше областей діяльності людини, все більше аспектів нашого життя переноситися в інтернет.

Не стала винятком і освіта. Сучасна освіта характеризується швидким розвитком інформаційних і комунікаційних технологій, заснованих на використанні комп'ютерів. Розвиток інтернету підняло розвиток цих технологій на більш високий рівень, що сприяло розвитку дистанційного навчання, змінам навчального середовища, змісту, методів та організаційних форм управління процесом навчання, тобто зміни, що відбуваються в дистанційному навчанні мали вплив на всі сторони навчального процесу.

Використання кібернетичного простору в навчальних цілях стало предметом вивчення різних наук-загальної дидактики, приватних методик, інформаційного дизайну, лінгвокібернетики, комп'ютерної лінгвістики, тощо.

Особливо велике значення розвиток дистанційного навчання та інтернету має у вивченні іноземних мов, що дозволяє реалізувати основну мету навчання іноземної мови - формування комунікативної компетенції (всі інші цілі реалізуються у процесі здійснення цієї головної мети).

Використання ресурсів інтернет і практика спілкування через Інтернет стали невід'ємним компонентом навчального процесу при вивченні іноземних мов та інших дисциплін.

У дистанційному навчанні, яке засноване на комп'ютерних технологіях та інтернеті, однією з ключових проблем є створення і використання якісних інформаційних ресурсів для різних цілей, насамперед навчальних.

Узагальнюючі вітчизняні педагогічні праці, в яких розкриваються питання теорії та практики дистанційного навчання та використання інтернету для навчання можна особливо визначити таких дослідників як В.Ю. Биков, М.І. Михальченко, Л.О. Лещенко В.М. Кухаренко, Т.О. Олійник, В.В. Рибалка, Н.Г. Сиротенко, А.Т. Петренко та інші .

Мета цієї статті - розглянути якість и шляхи використання інтернет ресурсів на базі вивчення іноземної мови засобами дистанційного навчання, що може підвищити якість навчальних матеріалів, які створюються викладачем на основі інтернет технологій та інформаційних інтернет ресурсів.

Не можна розглядати комп'ютерний технології та Інтернет, які використовуються у дистанційному навчанні, як щось окреме від загальних проблем навчання.

Щоб говорити про інтернет ресурси, які використовують для навчання засобами дистанційної форми навчання, спочатку треба визначитися з самим поняттям "дистанційне навчання", з його можливостями, особливо, зі специфікою матеріалів, які використовуються в дистанційному навчанні, з можливостями інтернету, місцем інтернету в навчальному процесі, і тільки після цього можна говорити про ефективне використання самих інтернет ресурсів у дистанційному навчанні.

Під дистанційним навчанням зазвичай розуміють навчання на відстані, коли викладач і ті, що навчаються, розділені простором (як заочне навчання). Але найчастіше під дистанційним навчанням розуміють

"змішану" чи "комбіновану" форму навчання, коли традиційне навчання використовує можливості дистанційного навчання, дистанційне навчання виступає як ефективне доповнення традиційним формам навчання, навчання відбувається методами і засобами інформаційно-комунікаційних технологій, що дає можливість одночасного вивчення предметних розділів знань, формування вмінь і навичок роботи, забезпечення практичного застосування знань, розвитку вмінь і навичок у сучасній науці і практиці.

Дистанційне навчання - це нова форма навчання, яка відрізняється від очного або заочного навчання, ця форма передбачає інші засоби, методи і організаційні форми навчання, інші форми взаємодії викладача та студентів, та взаємодії студентів між собою.

Одна сторона дистанційного навчання пов'язана зі створенням самих матеріалів дистанційних курсів.

Інша сторона дистанційного навчання пов'язана з організацією навчання (організацією навчальної, самостійної та індивідуальної діяльності студентів, організацією консультативної діяльності, форм контролю, семінарів, чатів, форумів і т.д.).

Ці обидві сторони дистанційного навчання впливають ще на одну сторону дистанційного навчання - організацію та самоорганізацію пізнавальної діяльності студентів, що пов'язано з інструментарієм пізнання і моделюванням пізнавальних процесів.

Кожна з цих сторін безпосередньо пов'язана з використанням інтернет- технологій та інтернет -ресурсів, отже, інтернет -ресурси можна оцінювати з точки зору:

- їх інформативності як *інформаційного ресурсу*, їх місця в навчальних матеріалах, їх використання для досягнення мети навчання з урахуванням загальнодидактичних, спеціальних та інших принципів (використання енциклопедій, довідників, статей, використання відео-, аудіо-ресурсів, анімації, графіки, тощо як інформаційних ресурсів);

- як засіб *організації навчального процесу*, безпосередньої діяльності студента і викладача (найчастіше на основі освітніх платформ Moodle, E-learning та інших.- це стосується графіків і змісту навчальної, самостійної та індивідуальної діяльності студентів, консультацій, семінарів, чатів, форумів, організації форм контролю і т.д.);

- як засіб організації та самоорганізації *пізнавальної діяльності* студентів, де ключовими для моделювання розумової діяльності є гіпертекст, принципи комп'ютерної графіки, web-дизайну і т.д. (наприклад, з інформаційного дизайну прийшло поняття "принцип повітря" - пустого простору навколо певного елемента - що дуже впливає на моделювання розумової діяльності, створення смислових вузлів, ієрархічних структур, навігації, и т.д.).

Необхідно відзначити, що хоча в основу побудови системи дистанційного навчання покладені принципи, що впливають з загальнонаукових, освітніх, дидактичних принципів, найбільш важливими в дистанційному навчанні для реалізації завдань навчання є принципи дизайну дистанційних курсів [1, С.203-204], серед яких принцип мінімізації, принцип індексування (меню), принцип однотипності форм, принцип достовірності інформації, принцип створення значущих заголовків, принцип однотипності навігації та інші.

Можливості використання інтернет-ресурсів величезні. Різноманіття варіантів використання інтернет ресурсів безмежно. Глобальна мережа створює умови для отримання будь-якої необхідної інформації.

Основними характеристиками інтернет-ресурсів як інформаційних ресурсів для дистанційного навчання є їх інформативність, ступінь їх достовірності, науковість представленої інформації і та особливо якість і обсяг інформації. Особливо важливим моментом для засвоєння інформації, її використання на практиці є створення гіпертекстових структур, структуризація, ієрархізація, систематизація інформації, створення навігацій.

Інтернет-ресурси дистанційного навчання як засіб організації навчального процесу відносяться безпосередньо до адміністрації та діяльності студента. Адміністрація на нижньому рівні представлена викладачем. Студент з організаційної точки зору стає і об'єктом і суб'єктом навчального процесу. З одного боку все планується, моделюється для студента, він є виконавцем у навчальному процесі, з іншого боку, він активний учасник, сам визначає зміст запропонованої йому ролі, сам визначає траєкторію і глибину свого розвитку, особливо це стосується самостійної та індивідуальної роботи.

Сьогодні дуже модним стало говорити про зміну акцентів у викладанні, все більше говориться про допоміжну роль викладача як помічника студента у процесі навчання. Насправді, в дистанційному навчанні роль і відповідальність викладача збільшується, і збільшуються і трудовитрати викладача. Він повинен не тільки зробити вибірку матеріалу для вивчення, а й структурувати його до певної міри, виділити основний і додатковий матеріал, змодельовати його розвиток, а також спрогнозувати його подальший розвиток, продумати способи акцентування уваги на вузлових моментах, і, нарешті, технічно здійснити реалізацію всіх своїх задумів за допомогою комп'ютерних технологій.

Незважаючи на свободу вибору траєкторії свого розвитку студентом, на початковому етапі саме викладач закладає моделі пізнавальної діяльності, які потім студент буде переносити на інші явища і використовувати для прогнозування подальшого розвитку інформації, що і складає ще один аспект дистанційної освіти-прогнозування пізнавальної діяльності студента. Практична реалізація цього у дистанційному навчанні найменш вивчена науковцями. Інтернет-ресурси, які грамотно використовуються, розвивають навички, важливі не тільки для іноземної мови. Це, насамперед, пов'язано з розумовими операціями аналізу і синтезу, абстрагування, смислового прогнозування і т.д. Таким чином,

навички та вміння, що формуються за допомогою Інтернет-технологій, виходять за межі іншомовної компетенції.

У дистанційному навчанні навчальний курс орієнтований, в основному, на самостійне вивчення, де забезпечується максимальна свобода вибору, мобільність особистості, надається кожному можливість вибору своєї траєкторії руху та відповідальності. Ефективність дистанційного навчання залежить від викладачів, які ведуть роботу зі студентами в Інтернеті, викладач має бути і практиком і теоретиком, який може критично проаналізувати свою діяльність, удосконалюватися.

Інтернет-технології відкривають доступ до таких інформаційних ресурсів як: довідкові каталоги, енциклопедії, словники, статті, підручники, документи, газети, веб-сайти, відео- та аудіо-ресурси, графічні схеми, анімація, різні мультимедійні програми, новини, блоги, соціальні мережі, пошукові системи, різні програмні продукти і т. д.

Надзвичайні потенційні можливості закладені у інтерактивні форми дистанційного навчання. Інтернет надає можливості відвідувати віртуальні лекції, проводити відеоконференції, листуватися з представниками інших країн, брати участь у конкурсах, вікторинах, олімпіадах, що проводяться по мережі Інтернет, у форумах, чатах, і т.д. Дуже ефективною є спільна робота над проектами однієї або декількох країн.

За допомогою мережі Інтернет можна вирішувати цілий ряд завдань: формувати й удосконалювати навички та вміння вимови, аудіювання, читання, говоріння, письма, поповнювати словниковий запас, а також формувати мотивацію до вивчення мови. Зміст інтернет-ресурсу, який побудован на основі гіпертексту, на основі сучасних телекомунікаційних технологій задовольняє студентів з різним ступенем мотивації до вивчення мови.

Інтернет може використовуватися в якості ефективного засобу для розвитку лексичних, граматичних та інших умінь і навичок, а також перевірки цих знань і ступеня сформованості цих умінь і навичок. Сюди

входять всілякі тренажери, інформаційні ресурси, граматичні довідники, словники, енциклопедії, і так далі.

В інтернеті можна знайти синтезатори мови, коли можна почути, як звучить будь-яка фраза іноземною мовою у результаті перетворення друкованого знака в звук.

При вивченні іноземних мов Wikipedia (<http://ru.wikipedia.org>). є найбільш популярним ресурсом серед студентів, це багатомовна енциклопедія, але англійська Wikipedia - це найбільш повна енциклопедія у світі, вона охоплює усі галузі знання. Зміст цього ресурсу побудовано на гіпертексті, він надає основну інформацію, формулювання понять, історію та перспективи розвитку, а також, що особливо важливо у дистанційному навчанні, гіперпосилання на більш детальну інформацію та додаткові посилання, таким чином задовольняючи студентів з різним ступенем мотивації.

Дуже популярним є соціальний сервіс розповсюдження відеозмісту YouTube (<http://youtube.com>).

За допомогою Інтернет можна перетворити на заняттях аудиторію в агентство новин, а студентів в репортерів.

Блоги (від англ. Web log - мережевий журнал) містять персональні он-лайнні журнали користувачів або спільнот користувачів.

Завдяки інтернету стає можливою реалізація спільних проєктів з представниками різних країн, що є дуже ефективним видом роботи.

Кінцевим етапом навчання іноземним мовам є вільне орієнтування в іншомовному середовищі, мається на увазі мовна практика, спілкування. Інтернет надає можливості проводити відеоконференції, листуватися з представниками інших країн, брати участь у конкурсах, вікторинах, олімпіадах, що проводяться по мережі Інтернет, у форумах, чатах, і т.д.

Враховуючи різноманіття варіантів використання Інтернет ресурсів у дистанційному навчанні та сучасних технологій, на яких вони побудовані,

можна стверджувати, що Інтернет привніс в дистанційне навчання багато чого, чого не вистачало в традиційній практиці навчання.

Таким чином, можна зробити висновок, що через використання телекомунікаційних засобів, інтернету разом зі сучасними інформаційними технологіями у процесі навчання іноземної мови вдається підвищити якість навчальної діяльності, урізноманітнити процес навчання, організувати ефективну поза аудиторну самостійну роботу студентів, індивідуалізувати та диференціювати навчання, розвивати творчий потенціал студентів, інтенсифікувати процес навчання і в цілому активізувати роботу студентів, тобто, забезпечити новий вищий рівень освіти.

Висновки

Таким чином, можна підсумувати, що дистанційне навчання, яке використовує можливості Інтернету являється технологією навчання 21 сторіччя, і на сьогоднішній день використання ресурсів Інтернет у дистанційному навчанні є один з найбільш ефективних і доступних способів навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Биков В.Ю. Технологія створення дистанційного курсу. [Навч. посібник] / В.Ю. Биков, В.М. Кухаренко Н. Г., Сиротенко, О. В. Рибалко., Богачков Ю.М [за ред. В.Ю. Бикова, В.М. Кухаренко В.М.]. – К: Міленіум, 2008. – 324 с.
2. Кухаренко В.М., Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс: [Навч. посібн.] / [В.М. Кухаренко., О. В. Рибалко., Н. Г. Сиротенко] за ред. В. М. Кухаренка – [3-є вид.]. – Х.: НТУ “ХПІ”, Торсінг, 2002. – 320 с.
3. Мельников О.М. Основні принципи композиційної побудови веб-сайту. / О.М. Мельников О.В., О.В Романюк , С.О. Романюк . [Збірник матеріалів Республіканської науково-практичної інтернет конференції: Електронні інформаційні ресурси: створення,

- використання,доступ].(12-18 квітня 2010 р.). – Вінниця,. 330 с.182-186
4. Муліна Н. Методика розробки та використання дистанційного курсу англійської мови (старший ступінь у вищому технічному закладі освіти).[Автореф.] / Н Муліна [дис. ... к. пед. н.: 13.00.02 Київський національний лінгвістичний університет]. – К., 2001. – 22 с.
 5. Олійник В.В. Дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті: Організаційно-педагогічний аспект [навч.посібник] / В.В Олійник – К.: ЦППО, 2001. – 148 с.
 6. Практикум дистанционного обучения / [Под ред.. В.Н.Кухаренко]. К.:Миллениум, 2003. – 196 с.
 7. Стефаненко П. Теоретичні і методичні основи дистанційного навчання у вищій школі.[Дис.] / П.Стефаненко. [Дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т пед. і псих. АПН України.] – К., 2002. – 490 с.
 8. Information Design /ed. by Robert Jakobson , forwarded by Richard Saul Wurman.-MIT Press,1999.-373 pp.